

АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ ПРО ВИЗНАННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПИСУ НОТАРІУСА ТАКИМ, ЩО НЕ ПІДЛЯГАЄ ВИКОНАННЮ У КРЕДИТНИХ СПОРАХ

ANALYSIS OF JUDICIAL PRACTICE IN CIVIL CASES ON THE RECOGNITION OF A NOTARY'S EXECUTIVE INSCRIPTION AS UNENFORCEABLE IN CREDIT DISPUTES

Таранець К.О., адвокат

На підставі аналізу доктринальних джерел і матеріалів судової практики у цивільних справах розглянуто правові питання визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню у кредитних спорах. Автором проаналізовано різні наукові підходи до визначення поняття «виконавчого напису нотаріуса». Визначено, що виконавчим написом можливо визначити нотаріальний акт, що містить розпорядження нотаріуса щодо стягнення або витребування з боржника заборгованості як у грошовій формі, так і у формі майна боржника, що вчиняється у межах нотаріального провадження за умови підтвердження факту безспірності вимог кредитора (стягувача) щодо такого боржника. Встановлено, що ключовою підставою для можливості вчинення виконавчого напису нотаріусом слід вважати безспірність вимог стягувача до боржника.

Надано характеристику різним категоріям судових справ з оскарження виконавчих написів нотаріусів у кредитних спорах. Проаналізовано особливості розгляду судами окресленої категорії справ. На думку автора, задоволення позову боржника із подальшим визнанням виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню, не позбавляє стягувача права на стягнення заборгованості у судовому порядку, а лише констатує неможливість захисту його порушених прав у нотаріальному порядку. Вважається доцільним запровадження інституту позасудового скасування виконавчого напису.

У підсумку встановлено відсутність ефективного державного регулювання проблем боржників за валютними кредитами та наявність значної кількості справ даної категорії, які збільшуються саме внаслідок оскарження боржниками виконавчих написів нотаріусів. Значна частина документів, які надаються стягувачами для підтвердження безспірності своїх вимог, через специфіку законодавчого регулювання деяких правовідносин, таку безспірність не здатні підтверджувати.

Ключові слова: кредитор, боржник, договір, фінансова установа, нотаріус, виконавчий напис, цивільні справи.

Based on the analysis of doctrinal sources and civil case materials, the legal issues of recognition of a notary's executive inscription as unenforceable in credit disputes are considered. The author analyses different scientific approaches to defining the concept of a notary's executive inscription. Thus, an executive inscription can be considered a notarial act containing an order of a notary regarding the collection or demand from the debtor of a debt both in monetary form and in the form of property. It is carried out within the framework of notarial proceedings under the confirmation of the fact that the creditor's (collector's) claims against such a debtor are indisputable. The research notices that indisputability of the collector's claims against the debtor is a key reason for implementing the executive inscription of the notary.

Various categories of court cases challenging notary's executive inscriptions in credit disputes are characterized. Particularities of court considering of the specific cases are analyzed. In the author's opinion, upholding of the debtor's claim with the subsequent recognition of the executive inscription as unenforceable does not deprive the debt collector of the right to collect the debt by litigation. The above only states the impossibility of protecting one's violated rights in a notarial procedure. It seems expedient to introduce the institution of extrajudicial cancellation of the executive inscription.

Summarizing the above, there is no effective state regulation of issues of debtors for foreign currency loans. However, there are many relevant cases which are increasing because of the debtors' challenges of executive inscriptions of notaries. A bulk of the documents provided by debt collectors to confirm the indisputability of their claims cannot confirm it due to the specifics of the legislative regulation of some legal relations.

Key words: creditor, debtor, contract, financial institution, notary, executive inscription, civil cases.

В умовах розвитку цивільних правовідносин та втраченою чинності 23 вересня 2021 року Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті», недостатнього ступеню державного врегулювання проблем боржників за валютними кредитами, постає питання належного захисту прав учасників таких кредитних правовідносин у випадку їх порушення.

Мета: аналіз підстав захисту прав боржника як учасника кредитних правовідносин із вчиненням виконавчого напису у випадку недотримання нотаріусом вимог законодавства.

Виклад основного матеріалу. Статтею 18 Цивільного кодексу України визначено, що нотаріус здійснює захист цивільних прав шляхом вчинення виконавчого напису на борговому документі у випадках і в порядку, встановлених законом [1]. Таким чином, законодавець наділяє нотаріуса таким інструментом як виконавчий напис, який виступає способом захисту порушеного цивільного права.

Незважаючи на наявність певного циклу наукових праць вчених, присвячених питанням захисту цивільних прав нотаріусом, відображених, зокрема, у роботах Майданика Р. А. [2], Комарова В. В. [3], Строкач І. І. [4], Лисенко Л. С. [5], Василюк Н. В. [6], Харченко О. С. [7],

а також, в публікаціях практичних правників Демченко О. [8], Кравця Р. [9] та інших, водночас окреслена проблематика потребує подальшого дослідження.

З позиції сучасної доктрини цивільного процесу вбачається висновок про те, що стягнення за виконавчим написом нотаріуса слід розглядати як невід'ємний компонент нотаріальної форми захисту, який забезпечує реалізацію результатів відповідного нотаріального провадження, аналогічно вимозі здійсненості судового рішення у цивільному судочинстві.

У теорії нотаріального права існують різні підходи до визначення поняття виконавчого напису нотаріуса. Так, С. Я. Фурса [10] зазначає що матеріально-правовим змістом виконавчого напису є посвідчення факту невиконання умов договору однією зі сторін правочину, а процесуально-правовим – посвідчення такого безспірного факту, надання оригіналів документів, що встановлюють заборгованість, виконавчої сили. А на думку В. В. Безсмертної [11] та Ю. В. Желіховської [12] виконавчий напис – це підтвердження нотаріальним органом наявності заборгованості між боржником і стягувачем та розпорядження про примусове стягнення з боржника цієї заборгованості, вчинене на документах, які підтверджуються безспірні зобов'язання останнього. Аналізуючи природу вико-

навчого напису, Р. А. Майданик [2, с. 97], зазначає, що виконавчий напис нотаріуса є самостійним юридичним фактом, що відрізняється від правочину і є самостійним юридичним фактом, що відрізняється від правочину і є вольовою дією уповноваженою державою особи (нотаріуса) на вчинення акту публічно – правового характеру, адресованого іншим суб'єктам з метою виникнення, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків суб'єкта у відносинах з іншими суб'єктами. Узагальнюючи, виконавчим написом можливо визначити нотаріальний акт, що містить розпорядження нотаріуса щодо стягнення або витребування з боржника заборгованості як у грошовій формі, так і у формі майна боржника, що вчиняється у межах нотаріального провадження за умови підтвердження факту безспірності вимог кредитора (стягувача) щодо такого боржника.

Особливою ознакою виконавчого напису нотаріуса є те, що він має силу виконавчого документу. Тобто, як зазначають вчені [14, с. 97], має подвійну природу і як вид нотаріальної дії, і як виконавчий документ. До інших визначальних ознак слід віднести те, що виконавчий напис нотаріуса вчиняється виключно щодо безспірних вимог, вважається різновидом нотаріального акта, та, маючи властивість виконавчого документа передбачає спрощений порядок вчинення в порівнянні з судовим захистом порушеного права.

Законодавчі вимоги стосовно структури й змісту виконавчого напису визначені ст. 89 Закону України «Про нотаріат» [15] і п. 4 глави 16 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [16]. Згідно з вказаними нормами виконавчий напис має містити: дату (рік, місяць, число) вчинення, посаду, прізвище, ім'я, по батькові нотаріуса, який вчинив виконавчий напис; найменування та місце проживання (місцезнаходження) стягувача; найменування та місце проживання (місцезнаходження) боржника, дату й місце його народження, місце роботи (для фізичних осіб), номери рахунків в установах банків (для юридичних осіб); строк, за який провадиться стягнення; суми, що підлягають стягненню, або предмети, які підлягають витребуванню, у тому числі пеня, проценти, якщо такі належать до стягнення; розмір плати, суму державного мита, сплачуваного стягувачем, або мита, яке підлягає стягненню з боржника; номер, під яким виконавчий напис зареєстровано; дату набрання чинності виконавчим написом; строк пред'явлення виконавчого напису до виконання; підпис нотаріуса, який вчинив виконавчий напис, скріплений печаткою; інші відомості, передбачені статтею 18 Закону України «Про виконавче провадження» [17].

Підставою для нотаріального провадження є заява стягувача про вчинення виконавчого напису, яка складається та подається нотаріусу у письмовій формі та має відповідати вимога щодо її змісту: відомості про найменування і місце проживання або місцезнаходження стягувача та боржника; дата і місце народження боржника – фізичної особи, місце його роботи; номери рахунків у банках, кредитних установах, код за ЄДРПОУ для юридичної особи; строк, за який має провадитися стягнення; інформація щодо суми, яка підлягає стягненню, або предметів, що підлягатимуть витребуванню, включаючи пеню, штрафи, проценти тощо. Заява може містити також іншу інформацію, необхідну для вчинення виконавчого напису.

Так, п. 8.10. Правил ведення нотаріального діловодства, затверджених Наказом Міністерства юстиції України № 3253/5 від 22 грудня 2010 року [18] встановлено, що заява про вчинення виконавчого напису реєструється як вхідний документ у Журнали реєстрації, у правому нижньому куті першої сторінки проставляється реєстраційний штамп, у якому вказуються найменування контори, архіву або назва нотаріального округу, прізвище, ініціали приватного нотаріуса, дата надходження документа і його реєстраційний індекс (порядковий номер

за реєстраційним журналом і номер справи (наряду) за номенклатурою справ). До такої заяви стягувачем мають бути додані документи, необхідні для вчинення вказаної нотаріальної дії, а саме: оригінал документа, що підтверджує наявність заборгованості (боргового документа), документи, що підтверджують безспірність заборгованості і встановлюють прострочення виконання зобов'язання, відповідно до Переліку.

Виконавчий напис вчинюється на оригіналі документа (дублікаті документа, що має силу оригіналу), що встановлює заборгованість. Якщо виконавчий напис не вміщується на документі, що встановлює заборгованість, він може бути продовжений чи викладений повністю на прикріпленому до документа спеціальному бланку нотаріальних документів. Якщо за борговим документом необхідно провести стягнення частинами, виконавчий напис за кожним стягненням може бути зроблений на копії документа або на виписці з особового рахунку боржника; у цих випадках на оригіналі документа, що встановлює заборгованість, робиться відмітка про вчинення виконавчого напису і зазначаються, за який строк і яка сума стягнута, дата і номер за реєстром нотаріальних дій.

Виходячи з аналізу ознак виконавчого напису, ключовою підставою для можливості вчинення виконавчого напису нотаріусом слід вказати безспірність вимог стягувача до боржника. І в цьому полягає відмінність нотаріальної форми захисту, на відміну від судової. Як зазначав Чечот Д. М. [19], нотаріат, на відміну від суду, захищає інтереси що пов'язані з установленням очевидних фактів і обставин. Відповідно, доведення безспірності вимоги досягається через подання стягувачем нотаріусу необхідного пакету документів, за результатами аналізу якого останній може однозначно впевнитись у відсутності спору.

Перелік таких документів затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 року № 1172 «Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів» [20], зокрема, в розділах «Стягнення заборгованості за нотаріально посвідченими договорами» та «Стягнення заборгованості з підстав, що випливають з кредитних відносин». Поряд із цим законодавство закріплює й низку гарантій стосовно забезпечення правильної кваліфікації нотаріусом заявленої вимоги як безспірної. Зокрема, згідно зі ст. 46 Закону України «Про нотаріат» вчинення нотаріальної дії може бути відкладено в разі необхідності витребування додаткових відомостей або документів від фізичних та юридичних осіб. Таким чином, заборгованість, заявлена до стягнення шляхом вчинення виконавчого напису, може кваліфікуватись нотаріусом як безспірна не тільки коли вона не оспорується боржником або іншими особами, а коли вона не може бути об'єктивно оспореною, виходячи зі змісту представлених стягувачем документів [22].

За результатами аналізу судової практики у кредитних спорах що розглядаються в порядку цивільному провадження, можливо виокремити найпоширеніші підстави для позовів про визнання виконавчих написів нотаріуса у кредитних правовідносинах такими, що не підлягають виконанню, а саме: вчинення виконавчого напису при пропущенні стягувачем строків пред'явлення вимоги, вчинення виконавчих написів за відсутності необхідних документів, передбачених законодавством; вчинення виконавчого напису при наявності спору щодо заборгованості (очевидна відсутність ознаки безспірності); інші підстави.

Відповідно до п. 16 Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ № 3 від 01.03.2013 року «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ» [22] право на оскарження нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, а також нотаріального акту

має особа, прав та інтересів якої стосуються такі дії чи акти. Спори між боржниками і стягувачами, а також спори за позовами інших осіб, прав та інтересів яких стосуються нотаріальні дії чи акт, у тому числі про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню повністю або частково, про повернення стягнутого за виконавчим написом, вирішуються судом у порядку цивільного судочинства за позовами боржників або зазначених осіб до стягувачів, якщо однією зі сторін відповідного спору є фізична особа.

З огляду на вищевикладене та з урахуванням приписів статей 15, 16, 18 ЦК України статей 50, 87, 88 Закону України «Про нотаріат» захист цивільних прав шляхом вчинення нотаріусом виконавчого напису полягає в тому, що нотаріус підтверджує наявне у стягувача право на стягнення грошових сум або витребування від боржника майна. Це право існує, поки суд не встановить зворотного. Тобто боржник, який так само має право на захист свого цивільного права, в судовому порядку може оспорювати вчинений нотаріусом виконавчий напис: як з підстав порушення нотаріусом процедури вчинення виконавчого напису, так і з підстав неправомірності вимог стягувача (повністю чи в частині розміру заборгованості або спливу строків давності за вимогами в повному обсязі чи їх частині), з якими той звернувся до нотаріуса для вчинення виконавчого напису.

При вирішенні спору про визнання виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню, не повинно обмежуватися лише перевіркою додержання нотаріусом формальних процедур і факту подання стягувачем документів на підтвердження безспірної заборгованості боржника згідно з Переліком документів. Для правильного застосування положень статей 87, 88 ЗУ «Про нотаріат» у такому спорі суд повинен перевірити доводи боржника в повному обсязі й установити та зазначити в рішенні чи справді на момент вчинення нотаріусом виконавчого напису боржник мав безспірну заборгованість перед стягувачем, тобто чи існувала заборгованість взагалі, чи була заборгованість саме такого розміру, як зазначено у виконавчому написі, та чи не було невирішених по суті спорів щодо заборгованості або її розміру станом на час вчинення нотаріусом виконавчого напису. Описані вище вимоги дозволяють визначити основні категорії підстав для визнання виконавчого напису таким що не підлягає виконанню.

Аналізуючи судову практику щодо такої категорії підстав визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню, як пропуск строку в межах якого допускається його вчинення, зауважимо, що відповідно до ст. 88 Закону України «Про нотаріат», п. 3.1. Гл. 16 «Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України», нотаріус вчиняє виконавчі написи, якщо подані документи підтверджують безспірність заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем та за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років, що узгоджується з правовим висновком, викладеним Великою Палатою Верховного Суду у справі № 910/10374/17 від 21 вересня 2021 року у п. 70 [23] якого зазначено, що при визначенні строку, в межах якого вчиняється виконавчий напис, мають застосовуватись також норми частини другої статті 88 Закону України «Про нотаріат» та статті 257 ЦК України, які встановлюють трирічний строк для таких вимог.

Прикладом підстав для судового оскарження вчиненого виконавчого напису за відсутності необхідних документів передбачених законодавством, є не направлення кредитором вимоги про усунення порушень (сплати заборгованості) боржникові. Характер правового регулювання кредитних правовідносин дає підстави для висновку про те, що безспірність заборгованості чи іншої відповідальності боржника для нотаріуса підтверджується формальними ознаками – наданими стягувачем документами

згідно з Переліком документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів. Таким чином, вчинення нотаріусом виконавчого напису відбувається за фактом подання стягувачем документів, які згідно із відповідним Переліком є підтвердженням безспірності заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем. Однак сам по собі цей факт (подання стягувачем відповідних документів нотаріусу) не свідчить про відсутність спору стосовно заборгованості як такого. До таких підстав яких припускаються нотаріуси, деякі науковці, зокрема, Серветник А. Г. [24, с. 35] віднесла вчинення виконавчого напису при невідповідності боргового документа вимогам законодавства чи інших документів, якими стягувач обґрунтовує безспірність своїх вимог, та, як приклад, наводить виписку з банківського рахунку, яка подається стягувачем для стягнення заборгованості за кредитним договором, і повинна відповідати вимогам Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України затвердженої Постановою НБУ № 75 від 04.07.2018 року [25].

Отже, для винесення справедливого рішення по справі суду слід перевірити та встановити як формальне та фактичне дотримання нотаріусом всіх передбачених законом процедур при вчиненні виконавчого напису, що підтверджується правовим висновком викладеним Верховним Судом у постанові від 18 вересня 2019 року у справі № 757/46607/15-ц. Саме неотримання боржником вимоги про усунення порушень від стягувача, оскільки неможливість подати нотаріусу заперечення щодо вчинення виконавчого напису, що об'єктивно виключає можливість вчинення виконавчого напису що підтверджується правовим висновком Верховного Суду у справі № 758/14854/20 у постанові від 10.10.2021 року.

Щодо зазначеної вище підстави судового оскарження виконавчого напису, вважаємо, що доцільно законодавчо покласти саме на нотаріуса обов'язок з направлення повідомлення про усунення порушень договору та наступне вчинення виконавчого напису нотаріусом, яке дозволить нотаріусу пересвідчитися у самому факті попередження боржника, а також, усуне розбіжності щодо суми боргу за документами.

Цілком підтримую позицію та погоджуюсь із думкою, висловленою Снідевичем О., щодо неприйнятності відсутності обов'язку повідомлення боржника про вчинення виконавчого напису нотаріуса ані стягувачем, ані нотаріусом. Фактично про вчинений виконавчий напис боржник, який зобов'язується за цим написом сплатити стягувачеві певну суму коштів чи повернути майно, юридично може дізнатися вже після відкриття виконавчого провадження. При цьому вже сам факт відкриття виконавчого провадження покладає на боржника додаткові процесуальні обов'язки та санкції (наприклад, щодо сплати виконавчого збору чи основної винагороди приватному нотаріусу у розмірі 10 % від суми стягнення), запобігти яким він міг би через добровільне виконання виконавчого напису, якби знав про його винесення, і такий стан правовідносин є неприйнятним [26, с. 179].

Наступна категорія судових справ з оскарження виконавчих написів нотаріусів у кредитних спорах пов'язана з недотриманням вимоги щодо безспірності заборгованості. Зазначена підстава може проявлятися як у формі відсутності документів, що вимагаються для підтвердження безспірності, так і у формі очевидного незаконного нарахування заборгованості боржнику. Так, незаконним є нарахування відсотків за користування кредитом, після припинення строку кредитування оскільки таке право кредитодавця припинилося після зміни строку виконання зобов'язання /зазначена правова позиція викладена у постанові Верховного Суду України від 02 листопада

2016 року у справі № 6-1174цс16 [28]. Аналогічний висновок, щодо протиправності стягнення відсотків за раніше припиненим договором, міститься у постанові Верховного Суду у справі № 334/181/20 від 07.06.2021 року [29].

У постановках Великої Палати Верховного Суду від 28.03.2018 у справі № 444/9519/12, від 04.07.2018 у справі № 310/11534/13-ц [29], після спливу визначеного договором строку кредитування право кредитодавця нараховувати передбачені договором проценти за кредитом припиняється. У даній категорії підстав можна виокремити і таку як відмінність між розрахунком заборгованості, який зазначено у вимозі кредитора до боржника про усунення порушення та сплату боргу, та розрахунком, який надається кредитором нотаріусу із заявою стягувача, або сумою заборгованості вказаної у виконавчому написі нотаріуса, що свідчить про відсутність безспірності боргу а отже, про відсутність дотримання вимог законодавства при вчиненні виконавчого напису, до прикладу, можемо навести Постанову Верховного Суду у справі № 757/46607/15-ц від 18.09.2019 року [30]. Адже, у разі наявності сумнівів, чи недостатності документів для встановлення заборгованості як безспірної, нотаріус не тільки може, але і повинен запитати додаткові документи, що підтверджується правовим висновком викладеним у постанові Верховного Суду у справі № 758/14854/20 від 10.11.2021 року згідно якого при вчиненні виконавчого напису нотаріус зобов'язаний запитувати та одержувати пояснення боржника з приводу заборгованості для підтвердження чи спростування її безспірності.

Вважаємо, що запропонований вище варіант законодавчого регулювання щодо покладення обов'язку саме на нотаріуса з направленням повідомлення боржнику про усунення порушень договору перед вчиненням виконавчого напису, дозволить визначити заборгованість як безспірну та стане законною передумовою для подальшого вчинення виконавчого напису нотаріусом. Що узгоджується з висновком Верховного Суду висловленому у постанові від 05.03.2018 року у справі № 756/11960/15-ц [31] щодо розуміння судом безспірності заборгованості як заборгованості боржника, з якою останній погоджується, що, відповідно, виключає можливість спору щодо її розміру, строку, за який вона нарахована тощо, а відтак, і документи, які підтверджують її безспірність, і на підставі яких нотаріусами здійснюються виконавчі написи, мають бути однозначними, беззаперечними, та такими, що містять вираз волі стосовно наявності певної заборгованості не

тільки кредитора, а й самого боржника, або ж стовідсотково підтверджують наявність у боржника перед кредитором заборгованості саме в такому розмірі. А також знайде свою практичне застосування висновок, слушно викладений Верховним Судом у постанові від 10.11.2021 року у справі № 758/14854/20 [32] що при вчиненні виконавчого напису нотаріус зобов'язаний запитувати та одержувати пояснення боржника з приводу заборгованості для підтвердження чи спростування її безспірності.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню, у справах цивільного провадження, що випливають із кредитних спорів, є окремим способом судового захисту прав боржника у разі його вчинення всупереч вимогам закону, при наявності спору між боржником та стягувачем. Відповідний захист здійснюється за правилами цивільного судочинства у порядку позовного провадження. Окремо варто наголосити, що задоволення позову боржника із подальшим визнанням виконавчого напису таким, що не підлягає виконанню, не позбавляє стягувача права на стягнення заборгованості у судовому порядку, а лише констатує неможливість захисту його порушених прав у нотаріальному порядку.

Щодо практичного вдосконалення норм із захисту прав боржників у кредитних справах, крім висловленої вище пропозиції з покладення обов'язку саме на нотаріуса з направленням повідомлення боржнику про усунення порушень договору перед вчиненням виконавчого напису, вважається доцільним запровадження інституту позасудового скасування виконавчого напису. Також, зважаючи на недостатність державного регулювання проблем боржників за валютними кредитами та значної кількості справ даної категорії, що збільшується саме внаслідок оскарження боржниками виконавчих написів нотаріусів, вважаємо, що значна частина документів, які відповідно до Переліку надаються стягувачами для підтвердження безспірності своїх вимог, насправді через специфіку законодавчого регулювання деяких правовідносин, таку безспірність підтверджувати не здатна. Таким чином, аналіз судової практики у цивільних справах про визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню, зокрема, у кредитних справах, свідчить про актуальність даного питання як в науковому, так і в практичному аспектах, та потребує більш детального нормативного вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний процесуальний кодекс України в редакції від 06.04.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
2. Майданик Р. А. Виконавчий напис нотаріуса як спосіб захисту цивільних прав: теорія і практика застосування. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2010. № 8. С. 96–105.
3. Нотаріат в Україні : підручник / За ред. В. В. Комарова. К. : Юрінком Інтер, 2006. 320 с.
4. Строкач І. І. Підстави та порядок оскарження виконавчого напису нотаріуса до суду та його наслідки. Цивілістична процесуальна думка. 2016. № 2. С. 16–20.
5. Лисенко Л. С. Проблемні аспекти оскарження нотаріальних дій або відмови в їх вчиненні (на матеріалах судової практики). *Часопис Київського університету права*. 2012. № 4. С. 239–243.
6. Василюк Н. В. Охорона та захист права власності нотаріусом : дис. канд. юрид. наук: 12.00.03; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2012. 196 арк.
7. Харченко О. С. Визнання вчиненого нотаріусом виконавчого напису таким що не підлягає виконанню: прогалини правового регулювання. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 209–211.
8. Демченко О. Виконавчий напис нотаріуса як позасудова форма захисту цивільних прав та законних інтересів. *Цивільне право і процес*. № 3/2019. С. 15–20.
9. Кравець Р., Валенко К. Виконавчі написи поза законом. <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/vikonavchi-napisi-pozazakon.html>
10. Теорія нотаріального процесу : наук.-практ. посібник / за заг. ред. С. Я. Фурси. Київ : Алерта; Центр учбової літератури, 2012. С. 335.
11. Безсмертна Н. Виконавчий напис як один із способів захисту суб'єктивних цивільних прав. *Вісник Київського Національного університету імені Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2007. Вип. 74–76. С. 123–126.
12. Желіховська Ю. В. Виконавчий напис як засіб захисту цивільних прав нотаріусом. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2011. № 5. С. 157–160.
13. Яроцький В. Л., Борисова В. І., Спасибо-Фатєєва І. В. та ін. Приватноправові механізми здійснення та захисту суб'єктивних прав фізичних та юридичних осіб : монографія / за наук. ред. В. Л. Яроцького. Харків : Юрайт, 2013. С. 209.
14. Закон України «Про нотаріат». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#top>
15. Наказ Міністерства юстиції України № 296/5 від 22.02.2012 року «Про затвердження порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#top>

16. Закон України «Про виконавче провадження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
17. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Правил ведення нотаріального діловодства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-10#top>
18. Чечот Д. М. Неисковые производства, Москва : Юрид. лит., 1973. С. 14–15.
19. Постанова від 29 червня 1999 р. № 1172 «Про затвердження переліку документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1172-99-п#top>
20. Закон України «Про нотаріат». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
21. Постанова від 01.03.2013 № 3 Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003740-13#Text>
22. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100428590>
23. Серветник А. Г. Окремі питання судової практики визнання виконавчого напису нотаріуса таким, що не підлягає виконанню. Проблеми законності. 2019. Вип. 144. С. 33–44.
24. Постанова від 04.07.2018 № 75 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text>
25. Снідевич О. Теоретичні проблеми юридичної сили нотаріального акта у доктрині нотаріального процесу України / *Право України*. 2020. № 9. С. 179.
26. Постанова від 2 листопада 2016 року № 6-1174цс16. [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/4ECCD8930D9CCE51C225806D0049085B](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/4ECCD8930D9CCE51C225806D0049085B)
27. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97628350>
28. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/74838904>
29. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75287282>
30. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77720972>
31. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84725505>
32. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73029639>